

O KRALJU MIHAJU I.

miercuri, 17 ianuarie 2018

Tmurno vrijeme po etkom prosinca donijelo nam je još tmurniju vijest, a to povijesno važan događaj koji se ovih dana zbilo.

Rije je o kralju Mihaiu I. O njemu ovih dana izvješuju sve televizijske kuće, novine, časopisi, na poznatim se televizijskim kanalima vrte emisije o njemu.

A tema kralja u Rumunjskoj ima itekako veze sa školstvom. Ponajprije s poviješu, s prešu enom poviješu. Pripadnici generaciji koju su našalost u školi u ili da je kralj napustio zemlju, zapravo pobjegao, s velikim brojem vagona, punih raznoraznih skupocjenih umjetnina i svakovrsnog blaga. Zna i da je pobjegao vrlo bogat, da je napustio jadni napaeni narod, i da bi zemlja u kojoj živimo tobože trebala biti sretna što je otišao. Nakon pada komunizma, nakon školovanja, odlaska vani, nakon itanja povijesnih knjiga i lanaka, otkrila sam (a vjerujem da su na isti otkrili i otkrivali i ostali) istinu o kraljevskoj obitelji.

Prije nego što nastavim pisati o kralju Mihaiu, ne mogu a da ne postavim pitanje, mu no i teško: kako je bivši režim, zapravo pojedinci koji su taj režim tvorili, mogao toliko okrutno lagati, iskrivljavati istinu? Kralj Mihai bio je posljednji šef države iz Drugog svjetskog rata. Kao što je kraljevska obitelj objavila, preminuo je u utorak u 97. godini u svome domu u Švicarskoj. Pred kraj života bolovao je od zlo udne bolesti i povukao se iz javnog života u ožujku 2016. Rođen je 25. listopada 1921. godine u vladarskoj obitelji Hohenzollern-Sigmaringen. Otac mu je bio kralj Carol II (poznat po svojim ljubavnim aferama, ponajviše s crvenokosom Elena Lupescu, poznata kao Duduia) a majka Elena, grka princeza. Bio je kralj u dva navrata. Prvi put nakon smrti njegova djeda, kralja Ferdinand I., od 1927. – 1930., i drugi put nakon što je njegov otac Carol II abdicirao, od 1940. – 1947. Njegova najhrabrija i naj-poznatija odluka bila je proglašenje rata nacisti koj Njema 23. kolovoza 1944., i uhi enje elnika marionetskog režima i Hitlerova poslušnika Iona Antonescua. Bio je vrlo mlad i ogromna je odgovornost ležala na njegovim leima. Kako je u intervjuu za dokumentarni film „Kraljev rat” izjavio bivši visoki dužnosnik NATO-a, Wesley Clark, kralj Mihael I imao je sve odlike vođe. Zahvaljuju i njegovoj odluci Drugi je svjetski rat skraćen za 200 dana i spašeno je stotine tisuća života. Međutim, to mu nije puno pomoglo nakon rata kada je Rumunjska bila pod sovjetskom okupacijom, političke stranke su bile zabranjene, a izbori lažirani kako bi se nametnuo komunistički režim pod kontrolom Moskve.

Sljedeće godine, 21. listopada 1945., započinje takozvani kraljevski štrajk, kada kralj odbija usvojiti zakone Vlade Petra Groze. Dolaskom komunista na vlast, kralj biva sve više izoliran. Koncem 1947., s pištoljem uperenim u njegovu glavu, prijetnjom da će ubiti 1000 studenata koji su u zatvoru ako ne abdicira, 30. studenoga iste godine, kralj Mihai potpisuje abdikaciju. On i njegova majka, kraljica Elena, odvedeni su na vlak, na kojim su prozorima stavljene tamne zavjese. Kako je sam kralj izjavio, na peronu željezničke stanice vojnicima je naredeno, kao uvreda, da mu okrenu leđa. Zadnji u redu od vojnika, lagano je okrenuo glavu prema kralju i licem su mu potekle suze. Kasnije je kralj Mihael rekao: „Odlazim iz jednog pakla u kojem su svi (mislio je na cijelu zemlju), u svoj unutarnji pakao (izgnanstvo)”. Protjeran iz zemlje i siromašan, od 3. siječnja 1948. započinje život u izgnanstvu, a 4. ožujka 1948., u Londonu daje prve izjave o svojoj abdikaciji. Iste godine, 22. svibnja, komunistička vlada oduzima mu rumunjsko državljanstvo, a svi posjedi kraljevske obitelji bivaju zaplijenjeni. Iste godine, 10. lipnja Mihael od Hohenzollerna sklapa brak s Anom od Bourbon-Parma, koju je upoznao na vjenčanju svoje rođakinje Elizabete II, sadašnje kraljice Velike Britanije. U braku su im se rodile kćeri Margareta (1949.), Elena (1950.), Irina (1953), Sofia (1957.) i Maria (1964). Radio je razne poslove da bi mogao izdržavati svoju obitelj. Cijelo to vrijeme, zna i više od etrdeset godina, bio je pod budnim okom tadašnjih tajnih službi. Stigla je i Revolucija iz 1989., sloboda (barem prividna) srušila je željeznu zavjesu koja je dijelila Rumunjsku od ostatka slobodne Europe. Kralj Mihai pokušava se vratiti u Rumunjsku, ali mu tadašnje vlasti odbijaju dati ulaznu vizu za ulazak u zemlju. Zbog čega? Zbog straha, jer su bili svjesni da bi kralj mogao opet postati vladarom zemlje. Travnja godine 1992., kralj Mihai dolazi u privatnu posjet Rumunjskoj. Dočeka ga je više od milijun ljudi. Konačno, 21. veljače 1997., rumunjska vlada odobrava vraćanje rumunjskog državljanstva kralju i pravo posjeta Rumunjskoj. Kraljevska obitelj dobiva palaču Elisabeta na korištenje, a iste godine 30. prosinca 1997., kralj Mihai izjavljuje u Bukureštu da je njegovo izgnanstvo

(egzil) okonano. Deset godina poslije, 2007., kralj potpisuje novi Status Kraljevskog dvora i njegova kraljica i Margareta imenovana je nasljednicom prijestolja.

Za cijelo to vrijeme kralj se usrdno zalagao za ulazak Rumunjske u Europsku Uniju i NATO savez i lobirao je me u europskim okruženim glavama da se to ostvari.

Povodom svog rođendana, 25. listopada 2011., kralj Mihai drži povijesni govor pred Parlamentom Rumunjske, prvi nakon 1947., o kojem smo pravovremeno pisali. Od 2015. ostaje u vjerskoj, sa svojom suprugom, kraljicom Anom, koja je bila teško bolesna i koja je preminula prošle godine. Već 2. ožujka 2016., kralj objavljuje da se povlači iz javnog života i od tada njegova kraljica i Margareta postaje zapravo predstojnica Kraljevskog dvora i koja je 5. prosinca ove godine, uoči blagdana svetog Nikole, javila da nas je kralj Mihael I. napustio.

Prije 28 godina, prošlog prosinca 1989., umro je tadašnji komunistički vođa, na najveći kraljevski blagdan, za Božić, omražen od naroda zbog stanja u koji je doveo narod i državu. Puno je ljudi, svih staleža i dobi, umrlo u komunističkim zatvorima. Neki žale za tim vremenima, kada su imali prividnu sigurnost, stan ili posao. Ali zaboravljaju da su tada bili zapravo zarobljeni unutar granica svoje zemlje. Znamo da su neki, ima i iz naše sredine, platili svojim životom kada su pokušali prijeći granicu prema Zapadu. A kralj Mihai I., kojeg su komunisti protjerali iz države, umro je tako er prije Božića. Razlika je u tome kako ih narod pamti. Iako skoro pola stoljeća u izgnanstvu, na vijek ni ga po inak ispraćaju cijela država, s tri dana žalosti, spuštenim zastavama, uz državni kepeći. Ipak je nekako sve došlo na svoje. Ono što je trebao imati cijeli život, kao kralj, dočeka je pod starost i povodom odlaska s ovoga svijeta.

I odgovorit ću na pitanje postavljeno na početku članka, zašto nam nisu govorili o kralju, jednim drugim pitanjem koje je postavio jedan mladi Rumun, Alex Ciutacu, na društvenim mrežama:

Danas, 5. prosinca, 2017., u 13.00 sati preminuo je rumunjski kralj Mihai I. Ovo je jedna od malobrojnih informacija koje znam o kralju Mihaiu. Imam 21. godinu, i završio sam srednju školu 2015. godine, filološki smjer, a jedan od predmeta koji sam polagao na maturi bila je povijest. Kroz četiri godine srednje škole koju sam pohađao u svome rodnome gradu, Brailu, naučio sam najviše o kralju Mihaiu. Naučio sam da je bio kralj Rumunjske, da je naslijedio kralja Carola II., i da je tijekom 1944. okrenuo oružje protiv Njemačke i sklopio savez s Rusima.

Zašto ti, sustave, nisi napisao jedno poglavlje o kralju Mihaiu, u udžbeniku iz povijesti? Međutim, u desecima udžbenika i školskih predmeta, me u tisućama stranica napisanih "kao za papige", tko je još imao vremena objasniti nam tko je kralj Rumunjske?

Sada mogu reći, sa sramom, da ne znam tko je bio kralj Mihai, i dok listam prve tri stranice Googlea i sve odjeljke Wikipedije, uviđam da nisam jedini. Jedan sam od desetaka tisuća apsolutno nezainteresiranih školskog sustava, koji iz školskih klupa izlazi skoro isto toliko dezinformiran (NB. Kao i kad je krenuo u školu), nakon što je 12 godina lovio ocjene. Ali imam diplomu.

Zaustavite me se ovdje i prepustite našim čitateljima da razmisle o mogućim odgovorima. Osobno sam imala sreću u školi što mi je pokojni djed govorio o kralju. I u njegovom sam molitveniku našla zapisanu himnu koju su vojnici

pjevali kada su odlazili u boj.

Otpratimo kralja s molitvom i razmislimo o emu u imo mla e generacije.

Maria Lacchici